

1. Lessenreeks: Graffiti & Creatieve Expressie

Duur: 4 tot 6 lessen van 1,5 uur

Niveau: Voortgezet Onderwijs (onderbouw/middenbouw)

Uitvoerend: Francis Seijsener

Locatie: Op school of op een creatieve werkplek (Utrecht)

Algemene Doelstelling

Leerlingen ontdekken hoe ze zich creatief kunnen uiten via graffiti, leren samenwerken, verantwoordelijkheid nemen en ervaren hoe kunst een positieve uitlaatklep kan zijn. Door expressie en verbinding te stimuleren, draagt het project bij aan mentaal welzijn, sociale cohesie en preventie van gedrags- of motivatieproblemen.

Onderwijsdoelen

1. Creatieve ontwikkeling

- Leerlingen maken kennis met graffiti als kunstvorm en expressiemiddel.
- Ze ontwikkelen beeldend vermogen en leren omgaan met vorm, kleur, compositie en letterstijl.

2. Sociale & persoonlijke ontwikkeling

- Leerlingen reflecteren op hun eigen identiteit, gevoelens en talenten.
- Ze leren samenwerken, feedback geven en trots zijn op hun werk.

3. Burgerschapsvorming

- Leerlingen leren respectvol omgaan met de publieke ruimte en met elkaar.
- Ze ontdekken hoe kunst maatschappelijke thema's kan aansnijden of bespreekbaar maken.

4. Preventieve en mentale doelen

- Door creatieve expressie wordt stress verminderd en zelfvertrouwen vergroot.
- De lessen bieden een laagdrempelige manier om emoties te uiten en te verwerken, wat preventief werkt tegen schooluitval, eenzaamheid of gedragsproblemen.

SLO-Koppeling (kerndoelen)

- Kerndoel 54: De leerling leert beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken om gevoelens en ervaringen uit te drukken.
- Kerndoel 55: De leerling leert op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.
- Kerndoel 37: De leerling leert zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.
- Kerndoel 43: De leerling leert zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van zichzelf en anderen.

Lesopbouw

Les	Thema	Inhoud	Doel	Werkvorm
1	Introductie & identiteit	Kennismaking, wat is graffiti? Tag maken op	Bewustwording, kennismaken met kunstvorm.	Klassikaal & individueel

		papier.		
2	Schetsen & lettering	Basis van letterstijlen, kleurenleer, schaduw en outlines.	Creatieve ontwikkeling en vormgevoel.	Praktijk & instructie
3	Expressie & emotie	Wat wil jij zeggen met je kunst? Workshop 'gevoel in kleur'.	Emotionele expressie & reflectie.	Groepsgesprek & creatief werk
4	Ontwerp muurkunst	Groepsontwerp voor muur of paneel.	Samenwerking en burgerschapsvorming .	Groepsopdracht
5	Spuiten & techniek	Veilig werken met spuitbussen, kleuren mengen.	Toepassen van techniek en samenwerking.	Praktijkles
6	Reflectie & presentatie	Tentoonstelling of presentatie. Nabespreking.	Trots, zelfreflectie, verbinding.	Presentatie & gesprek

Maatschappelijke Component / Preventie

Graffiti werkt als creatieve ontlading: jongeren kunnen hun energie, emoties en identiteit kwijt op een positieve manier.

Door ruimte te geven aan expressie neemt weerbaarheid toe, wordt pesten en agressie verminderd en voelen leerlingen zich gezien en gehoord.

Maatschappelijk Doel / MDT-component

De lessen stimuleren leerlingen om een positieve bijdrage te leveren aan hun omgeving. Bijvoorbeeld door een afsluitend muurproject op school of in de wijk, waarmee ze hun stem letterlijk een plek geven in de publieke ruimte.

Planning (voorbeeld 4x1,5 uur)

Les	Tijd	Locatie	Activiteit
1	Week 1	Klaslokaal	Introductie & tag maken
2	Week 2	Klaslokaal	Schetsontwerp & lettering
3	Week 3	Buiten of praktijkruimte	Spuittechniek oefenen
4	Week 4	Buitenmuur/paneel	Eindwerk maken &

reflectie

Samenvatting

Met deze lessenreeks ontdekken jongeren dat kunst geen talent vereist, maar ruimte biedt om zichzelf te zijn.

Door graffiti leren ze omgaan met vrijheid, verantwoordelijkheid en expressie. Het programma is niet alleen creatief, maar ook sociaal en preventief: het helpt jongeren om uit de verf te komen, letterlijk en figuurlijk.